

Pegán Anita: Első tiszt a fedélzeten - Beszélgetés Kiszl Péter egyetemi adjunktussal a piacképes könyvtáros diplomákról és az ELTE BTK könyvtári rendszeréről

Az interjúra való felkészüléshez segítségül - több más anyaggal együtt - egy szakmai önéletrajzot kaptam Kiszl Pétertől. Kiderült belőle, hogy az ELTE BTK Informatikai és Könyvtártudományi Intézet Könyvtártudományi Tanszékének egyetemi adjunktusa, szakirányfelelőse, intézeti titkára és a kar könyvtári koordinátora, aki több egyetemi bizottságban is dolgozik. Emellett címzetes egyetemi docensként óraadó tanár az Eszterházy Károly Főiskolán, valamint a Magyar Információbrókerek Egyesületének alelnöke, az MTA köztestületi tagja.

Ahogy olvastam az anyagot, teljes természetességgel vettem tudomásul, hogy kitűnő minősítéssel végezte az ELTE könyvtár szakát, a Szolnoki Főiskolán pedig kiválóan diplomázott kereskedelmi szakos közgazdászként. És summa cum laude PhD-zett. Az, hogy könyvet írt - a sok-sok tanulmány és tevékenység felsorolása miatt - csak az önéletrajz sokadik oldalán kapott helyet. De most talán én sem kezdek hosszas felsorolásba, hiszen akkor mit mondana el az interjúbán?

Tehát mindezt átolvasva, és annak a félinformációnak a tudatában, hogy egy fiatal egyetemi oktatóval fogok találkozni, elindultam az interjúra. Ez a félinformáció csak annyiban volt fontos számomra, hogy egy, a harmincas éveiben járó emberről számomra könnyen elképzelhető volt, hogy ennyi mindent tett le az asztalra és ilyenfajta megbízásokat kapott.

A tanszéki irodájában fogadott. Mint megtudtam, évekig két kolléganőjével osztotta meg ezt a kis szobát: Voit Krisztinával és Barátné Hajdu Ágnessel. Nagyon jó hangulatban dolgoztak együtt, s a mai napig igen szoros kapcsolatban állnak.

Ahogy helyet foglaltunk az irodában, ő szinte rögtön a közepébe vágott: a képzésekről és az egyetemi munkáról kezdett beszélni. Látszott rajta a hozzáértés, a lényeglátás és a tenni akarás. Ennek ellenére próbáltam a beszélgetés témáját a kezdetekre terelni.

- A kollégái segítették a pályája elején?

- Természetesen, egytől-egyig az összes munkatárs, de azt gondolom, hogy kézzelfogható segítségről ilyen értelemben nem lehet beszélni. Mindenki a saját kárán tanul. Úgyse hisszük el, hogy talán velünk is megtörténhetnek azok a "bukások", amelyek a másikkal. Már az elején észnel kell lenni, ezzel együtt egyszer-kétszer csapdába esik az ember. Nekem ez a felkérés hatalmas megtiszteltetés volt, amelyért csak köszönettel tartozhatom Sebestyén György professzornak, tanszékvezetőmnek és intézetigazgatómnak, akivel a tanszék, majd az intézet hajóját - a felsőoktatás elmúlt évtizedének igen mozgalmas, sokszor viharos tengerén - azóta is teljes összhangban kormányozzuk: mindvégig a kapitány mellett állhattam első tisztként. De visszatérve a kérdésre: szinte a fellegekben jártam. Akik addig a tanárim voltak, azoknak a munkatársam lettem. Az eddig említett oktatóimon kívül Szelle Béláról is meg szeretnék emlékezni: Béla bácsival számos délutánt - rendkívül vidám hangulatban - beszélgettünk át a tanszéken. Ő már sajnos, két éve eltávozott közülünk. Együtt dolgozhattam Szabó Sándorral is. Vele különösen akkor volt élénk a kapcsolat, amikor a főiskolai kifutó könyvtárosképzés felelőse lettem. Azt gondolom, ezek után nem kell tovább magyarázni a meghatottságomat.

Különös volt - jó értelemben - a másik oldalra kerülni. Nagyon nehéz volt abból a tekintetből, hogy mindent fel kellett építenem. Az órákat, a tanmeneteket, hiszen júliusban még hallgató voltam, szeptember 1-jén pedig oktató. Három-négy év után éreztem azt a rutint, ami ahhoz kellett, hogy tényleg úgy történjen minden az órán, ahogy kell.

Általában az elején a hallgatók nemigen tudják ezt a helyzetet (a nappalisok a kis-, az esti tagozaton éppenséggel a nagy korkülönbséget) kezelni. Főleg akkor, ha olyanok is a tanítványok közé kerülnek, akikkel valaha csoporttársak voltak. Ilyen velem is előfordult. Olyan egyetemistákra gondolok, akik halasztottak vagy bármi más okból még az egyetemre jártak.

Az első években tegeződtem a diákokkal. Aztán rájöttem, hogy nem célszerű, mert a hallgatókat megzavarom, volt rá példa, hogy az elején nem érezték a határokat. A jó értelemben vett "három lépés távolság" miatt akkor szükség volt a magázódásra, úgyhogy váltottam. (Érzésem szerint ez ma már tegeződéssel is menne, de hát öregszem...) Ezzel együtt az óráimnak könnyed a hangulata, nem poroszos a módszerem. Viszont következetes vagyok mind a kitűzött célok, mind a követelményrendszer tekintetében. Nálam nagyjából mindenki be tudja lőni vizsga előtt, hogy hányast kap. Fontos a lényeglátás, a logikus gondolkodás, hogy vegyük észre az összefüggéseket, ne csak leíró, hanem elemző módon szemléljük a szakmát és a világot. A mellébeszélést nagyon nem szeretem. Erre a mai világban se idő, se energia. Az oktatásban nem "tömegszolgáltatást" nyújtok, figyelek mindenkire, igyekszem - személyre szabottan - az összes hallgatót szóra bírni. Nagy értéknek tartom a véleményüket és azt, hogy beszéljünk. Oldott tehát a hangulat, humor nélkül, sóltanul talán nem is tudnék létezni, de amikor munka van, akkor munka van. Akkor nincs mese, csak az számít, ki mit tesz le az asztalra! Nem vagyok megsértődve senkire, de ha nem teljesít, akkor nem tudok ötöst adni. És négyest sem. És így tovább... Kicsit nehezen fogadták el, hogy nálam a legrosszabb jegy - sajnos - az egyes, a skála ugyanis 1-től 5-ig terjed. Rövidtávon könnyű népszerűnek lenni, de azt vallom: hosszútávon az igazi. Egyébként remek viszonyban vagyok azokkal a diákokkal is, akik lazábban veszik a dolgokat. Elbeszélgetünk, kirándulunk együtt, de a vizsgán a tudás számít. Ezt már a gólyák is tudják rendszerint, gyorsan terjednek a hírek. Persze, egy-két kalandor mindig akad, és beismerem, a szerencse is lényeges tényező lehet egy vizsgán.

A renomé - a megfelelő tanár-diák viszony - kialakítása a kellő, kölcsönös tiszteleten alapul. Ezzel együtt legyenek szakmai vitáink! Ezek fontosak. Győzzenek meg! Hiszen folyamatosan és nagyon gyorsan változik körülöttünk minden. A tanár nem birtokosa a bölcsék kövének.

- Mindig is tanár akart lenni?

- Egyáltalán nem! Ha Sebestyén György professzor úr nem kér fel annak idején, akkor lehet, hogy soha nem leszek tanár, de még könyvtáros sem. Akkor lehet, hogy százszázalékosan a vállalkozói szférában dolgoznék. De sokak szerencséjére vagy szerencsétlenségére így történt...

Az ember el is hiszi, hogy hatalmas megtiszteltetésként érte Kiszl Pétert a felkérés. Hiszen egy olyan felsőoktatási intézményben oktatni, ahol az országban először indítottak egyetemi könyvtárosképzést (az 1948/49-es tanévben), ahol az első könyvtártudományi doktori szigorlat zajlott (1958-ban), és olyan kiválóságok után állni a katedrán, mint példának okáért Varjas Béla, Haraszthy Gyula, Kovács Máté, Kiss István, Fülöp Géza - valóban nagy megtiszteltetés.

- Mikor kezdett el foglalkozni - a tanítás mellett - a képzés tartalmi kérdéseivel?

- Négy évig voltam tanársegéd. Még a hagyományos, "nem kredites" időszakban kezdtem el oktatni. Akkoriban, tanszékvezetőm támogatásával két tárgyat illeszthettem be a tanmenetbe, kötelező óraként: Vállalkozói ismeretek, térítéses információszolgáltatások, valamint Információbrókeri ismeretek, térítéses információszolgáltatások címmel. 2002-ben, az informatikus könyvtáros szak kredit, tanulmányi, tantervi (állandóan változik a neve) felelőse lettem, és jelenleg is vagyok. Ezek voltak az első lépések a rögzös úton. Aztán a Bologna-folyamat lehetővé tette, hogy ne csak egy-egy tárgy beépítése történhessen meg, hanem szakirányok létesülhessenek. A 2004/05-ös tanév fordulópont volt. Kezdetektől fogva - a gazdasági vénámnak köszönhetően - fontosnak tartottam azt, hogy a hagyományos típusú könyvtáros képzést megújítsuk, de kizárólag a régi értékek megtartása mellett: régi az újjal együtt éljen. Néhai Rózsa György professzor úr, doktori védési bizottságom elnöke - aki nagy formátumú könyvtártudósként vezette az MTA Könyvtárát, de az ENSZ genfi könyvtárát is, és aki életre szóló útravalókkal látott el, nekem írt, 2003-ban született disszertációm elemző, féltve őrzött jegyzeteiben és leveleiben - egyértelműen aláhúzta: a könyvtári rendszer közgazdasági kategória, ami azonban nem von le semmit kulturális és tudományos jelentőségéből. A mai napig az a véleményem, hogy annyi klasszikus értelemben vett könyvtárost a szakma nem tud felszívni, amennyi a felsőoktatásból kikerül. A nonprofit szféra más

szektorai és a versenyszféra pedig némileg más felkészültségű szakembereket igényelnek. Ha megnézzük a felvételi adatokat, brutális számokat találunk. Ennyien nem fognak tudni a könyvtárainkban elhelyezkedni. Ha viszont egy olyan piacépes diplomát adunk a végzősök kezébe, amivel nemcsak a könyvtárakban, hanem máshol is el tudnak helyezkedni, akkor a kecske is jóllakott és a káposzta is megmaradt. Ha nem is a piaci trendeket nézzük - bár a "mániám": a kínálatot és a keresletet viszonylag összhangba kell hozni, mindig fel is rajzolom a Marshall-keresztet a táblára -, akkor is van egy optimális helyzet, amit figyelembe kell venni. Általánosan jellemző, hogy az emberek hajlamosak csak kínálni, az igény vizsgálata nélkül. Nem csak a munkaerő-piaci igények miatt van szükség az újfajta képzésekre. Azért is szükség van ezekre, mert ha nem követjük a trendeket, akkor elszalad felettünk az idő! Olyan korszerű megoldások vannak a könyvtári-információs szférában, hogy a képzéseknek ezt le kell tudniuk képezni. Bővebben erről a Tudományos és Műszaki Tájékoztató 2010/1. számában írom le gondolataimat, Ízlik-e a bolognai? című cikkemben.

- Hogyan jellemezné a Könyvtártudományi Tanszéken mára kialakult képzéseket?

- A mi tanszékünk az információmenedzsment irányába pozícionálta magát. Úgy gondolom, hogy a bolognai folyamat fontos hozadéka: a szakirányos kínálatból valamilyen irányultságot valamennyi felsőoktatási intézmény felvállalt, hol többet, hol kevesebbet; hol heterogénebb az összetétel, hol homogénebb. A specializálódás napjainkban létkérdés, hiszen mindenhez nem lehet érteni. Tisztelet a kivételeknek, például a polihisztoroknak... A tanszékünk vezetése arra tette le a voksát, hogy a modern stúdiók felé nyit. A Magyar Akkreditációs Bizottság indítási engedélyt adott könyvtörténetre is, de azt most - az előbbieket miatt - szüneteltetjük.

Az első lépcső a BA vagy alapképzés. Nagyon leegyszerűsítve az egykori főiskolai képzés. Célja, hogy gyakorlatias, a mindennapokban használható ismereteket adjon. Az informatikus könyvtáros alapszakon két szakirányunk van: az EU-információ és az Információ- és tudásmenedzsment szakirány. Utóbbinak vagyok a felelőse. Azok a hallgatók, akik ezen a szakirányon tanulnak, olyan gazdasági, jogi, vállalkozói és marketing ismereteket kapnak, amelyeket valóban nem csak a könyvtári környezetben tudnak hasznosítani. Viszont azt is látni kell, hogy egyrészt ezek az ismeretek már az általános műveltség komponenseivé váltak, másrészt pedig ma a könyvtárban végzett munkának is ugyanúgy szerves része például pályázatok és a pénzügyi beszámolók készítése, mint a címléírás...

- Az MA képzésben milyen szakirányok vannak?

- Az MA vagy mesterképzés, jellegéből adódóan, természetesen egy magasabb szintű curriculum: szervezési, vezetői munkára és a tudományos kutatásra, akár a majdani doktori tanulmányok végzésére készít elő. (Nálunk működik az országban az egyetlen, "tisztán" könyvtártudományi doktori program.) Az informatikus könyvtáros mesterszakon is két szakirány akkreditációjával rendelkezünk: a Kutatás-fejlesztési információmenedzser és az Üzleti információmenedzser. Az utóbbit vezetem.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a hallgatók körében nagyon népszerűek ezek a képzések. A pályám elején sokan támadtak, mert azt képviseltem, hogy a vállalkozói kompetenciákat nem lehet kizárni a könyvtári világból. Mára, azt hiszem, megváltozott ez a vélemény, az eltelt közel egy évtized engem igazolt. Csak végig kell gondolnunk egy napunkat.

- A képzések során kiemeltnek tartja a gyakorlati ismeretek oktatását. Mondana erre egy példát?

- Kitűnő bizonyíték erre, amikor a hallgatóknak egy információs kisvállalkozást kell modellezniük egy szemeszteren keresztül. Háromfős csoportokban dolgoznak, ezzel megtanulnak teamben gondolkodni, egymásért felelősséget vállalni stb. Mindig hangsúlyozom, jól válasszák meg társaikat... A cég létrehozásával kezdjük a félévet - persze csak modellezve. A legnehezebb kérdés mindig az, hogy ebben a piaci helyzetben (környezeti tényezők: politika, gazdaság, társadalom, technológia - és már a menedzsmentnél is tartunk, egy PEST analízis) mivel is foglalkozzon a vállalkozás. De a hallgatók roppant kreatívak! Olyan tevékenységeket találnak ki, amelyek

megállnák a helyüket a valóságban is, hiszen nem győzőm aláhúzni, az a cél, hogy a mindennapi életben boldogulni képes diákok kerüljenek ki az iskolapadból, nem szabad burokból tartani a fiatalokat. Ez az egyik legnépszerűbb tantárgy. Öt-hat éve kezdtük el ezt a komoly játékot a diákokkal. A gyakorlatnak akkor is hasznát fogják venni, ha könyvtárba mennek dolgozni, hiszen - ha csak az alapvető dolgokat nézem - költségtervet ott is kell csinálni! Egy blogban olvastam, hogy most már más tanszékeken is használják az ötletet. Büszke vagyok rá, hiszen ha így történt, akkor talán jó lehet!

A kurzus a diákok körében tényleg népszerű. Erről ír Habók Lilla, a KIT Hírlevél 2009/19. számában:

"Mikor cégtársammal megtartottuk első taggyűlésünket, minden körülöttünk lévő ember felkapta a fejét az ELTE BTK-n: itt ilyen is tanítanak? Pedig ez a mi könyvtártudományi tanszékünkön - hosszú évek óta - már nem különös. Előző félévben elsajátítottuk a gazdasági és jogi ismeretek, valamint a menedzsment és marketing alapjait, amelyeket most a gyakorlatban kellett alkalmaznunk dr. Kiszl Péter irányításával, aki könyvtárosként és közgazdászként egyaránt segítette, de szigorúan meg is követelte a hatékony csoportmunkát. Hétről-hétre újabb feladatokat kaptunk, az eredményeket pedig minden cégnél egyesével elemezve építettük fel információs kisvállalkozásunkat. Mindvégig a valós piaci igények kielégítését tartottuk szem előtt, ennek figyelembevételével állítottuk össze projektdokumentumunkat, amely nemcsak a szemináriumi jegy megszerzéséhez volna jó, hanem ha szeretnénk, akkor segítségével meg is alapíthatnánk első cégünket. Hogy milyen cégprofilok, tevékenységi körök fordultak elő? Az már üzleti titok."*

- Sokat foglalkozik a tehetséges hallgatókkal.

- Igen. A tehetséges (és a nem tehetséges) hallgatókat sarkallom arra, hogy a maximumot hozzák ki magukból. Az elején akad, aki nem olyan lelkes, de amikor sikerélményeik lesznek, azután még ők kérnek plusz munkát, jönnek, hogy dolgozni akarnak. Törekvésem, hogy a diákok publikáljanak a szakajtóban és más forrásokban is. Erre jó példa, hogy a Tudományos és Műszaki Tájékoztatás 2009 júniusában korszerű menedzsment tematikus különszámot jelentetett meg szakdolgozóim (Juhász Éva: mystery shopping, Horváth Sarolta: panaszkezelés, Tóth Gabriella: önkormányzati információellátás) munkáiból. De a Könyv, Könyvtár, Könyvtárosban és a Könyvtári Levelező/lapban is rendszeresen előfordulnak az ifjú kollégák írásai, a szerkesztőknek ezúton is köszönöm pozitív hozzáállásukat, segítő közreműködésüket. Konferenciákon is szerepelnek, sőt, szerveznek is, gondoljunk csak az MLS sorozatra vagy a Könyvtári Napokra az ELTE BTK-n. Ide kapcsolható, hogy folyamatosan részt veszek PhD minősítésekben (szigorlati, védési bizottságok tagjaként), doktori témavezető is vagyok, ezek rendkívül megtisztelő, ugyanakkor nagy felelősséggel járó elfoglaltságok.

Most már úgy veszem észre, hogy a hallgatóink többsége maximálisan partner abban, hogy ne csak az átlagos követelményt hozzák. Akarnak dolgozni, mert az utcára kilépve látják a véres valóságot! Tudják, hogy nincs meg az a plusz, ha nem hajtanak, nem emelkednek ki valamiben, akkor később "szürke egér"-ként nem tudnak boldogulni az életben.

- Hogyan fogadják Ön szerint a tapasztalt könyvtárosok, főként, akik már évtizedek óta a szakmában dolgoznak a fiatal, még igazi tapasztalat és élettapasztalat nélküli fiatalok publikációit?

- Tíz évvel ezelőtt talán kevésbé befogadóak lettek volna. Szerintem ez is változóban van. És ha már itt tartunk: ez is a szemléletváltás része. Nem minden érintett örült, amikor Takács Dániel hallgatóm, egy hozzám írt szemináriumi dolgozatát - amely a megyei könyvtárak honlapjait és információs szolgáltatását vizsgálta - közzétettük a Könyvtári Levelező/lap 2006. márciusi számában. Pedig Dani építő szándékkal élt kritikával (és dicsérett). Szakértelmét ma már nem nagyon kérdőjelezi meg, Élet és Könyvtár című blogját (ek.klog.hu) és a kapcsolódó klog.hu család tagjait jelentős számban olvassák. De ugyanígy említhetném Nagy Nikolett CRM-ről írt szakdolgozatát, mely a Tudományos és Műszaki Tájékoztatás 2007. 7. számának nyitó tanulmánya, és amelyből szerzője számos előadást tartott már országsszerte könyvtári körökben. Sok minden tehát nem pénz

kérdése. Egy kis gondolkodással, kreativitással, szervezéssel, nyitottsággal gyakran az elérhetetlennek vélt cél is elérhető. Például, ha arra gondolok, hogy drága előfizetések helyett, olyan ingyenes információforrásokat lehet felkutatni, amik nagyon nagy segítséget nyújtanak. Persze vannak summás pénzért prémiumszolgáltatások, de egy kis ügyességgel, kutatással ingyen is boldogulhatunk (elismerem, ez nehezebb út). Azt gondolom, hogy a versenyszféra törvényszerűségeit nem egy az egyben kell átültetni, de legalább meg kell próbálni alkalmazni bizonyos módszereit a könyvtári keretek között. A legelső menedzsment órát mindig azzal kezdem: definiáljuk, hogy mi a könyvtár, mi a feladata: dokumentumszolgáltatás, információszolgáltatás (ma már ennek is alapszolgáltatásnak kell lennie), kulturális értékek megőrzése, közösségi tér. Aztán persze vannak egyéb elvárások, és egy nagy adag szociális funkció. Ez utóbbi is hozzátartozik a szakmához, akárhogy is nézzük! Nemcsak a szorosabb értelemben vett könyvtárszakmai dolgokat kell tárgyalni a képzéseken, hanem ezeket mind. Hogyan kezelünk egy WC-be költözött hajléktalant, vagy hogyan bánunk olyan emberrel, aki ránk akarja borítani az asztalt, mert késedelmi díjat kérünk. Csinálunk is a szakírányon ilyen helyzetgyakorlatokat, amelyeknek én is hasznát veszem olykor, amikor magukból kikelt szülők - szerencsére nagyon ritkán - felkeresnek, miért bukott meg például államvizgán a gyermekük, ahol négytagú bizottság egyhangúan döntött így. Félelmetes, hogy e tekintetben hol tartunk, de ez már messzebbre vezet. Külön interjú tárgya lehetne...

- Rengeteg dologgal foglalkozik, és látszik, hogy teljes erőbedobással csinálja. Nem tudom megállni azonban, hogy ne kérdezzem meg: mi az, amit kevésbé szeret?

- Zárthelyi dolgozatot javítani nem nagyon szeretek. - Itt állnak a dolgozatok - mutat egy nagyobb kupacra a polcon. - Persze szeretem őket olvasni, de rengeteg idő. Mint említettem, a szemináriumi és szakdolgozatok között vannak olyanok, amelyek kis átalakítás után publikálásra is alkalmasak, ez villanyoz fel ilyenkor. De a javítás tényleg sok munka. Viszont nagyon szeretem a szervezési típusú feladatokat. Mivel az intézetünk szervezése, adminisztrációja titkárként főképpen az én feladatom, szervezhetek is bőven. De ebben Sebestyén professzor úr igazán szabad kezet ad nekem. Szeretem a tanulmányi teendőket, új típusú képzések ügyes-bajos elintéznivalóit, mert tanulok mindegyikből. És természetesen kedvelem a vesszőparipámat, a céginformációt, illetve általában az üzleti információt, annak forrásfeltárását, menedzselését.

Ami a számomra a legfontosabb a munkám során, az a hallgatók elégedettsége. Ebben a szakmában ez a lényeg, és ezért érdemes dolgozni! Nálunk az egyetemen, létezik egy "Oktatói munka hallgatói véleményezése" nevű féléves felmérés, amellyel kapcsolatban talán nincs okom szégyenkezni. (Tényleg így van, az interjú készítője látta az értékeléseket.) Az ember szívéhez nőnek a diákok. És nem csak a nappalisok! Sőt, az estis-levelezős (főként idősebb, tapasztalt, gyakorló kollégákkal) egész más, mert szakmai kapcsolatok és értékes emberi kapcsolatok fokozottabban kialakulnak. Nem azt mondom, hogy barátságok, mert nekem a barátsághoz több kell (persze van arra is példa), de az biztos, hogy életre szóló élményeket kap az ember. Amikor végeznek (és megtanulom a neveket, mert a BA-sok már nyolcvanán vannak egy évfolyamban), akkor az ember szívéből kiszakad egy darab. De jönnek vissza rendszeresen, meglátogatnak a tanszéken, sokakkal tartom a kapcsolatot e-mailen, Skype-on, megkeresnek, és számon tartom a sorsuk alakulását.

Mielőtt a tanítás témájáról továbblépnénk, néhány szóval érdemes bemutatnom Önöknek az ELTE BTK könyvtári rendszerét.

A BTK közel 1,2 milliós könyvállománya az ELTE összes könyvtári egységének harmada, súrolja az Egyetemi Könyvtár 1,4 milliós dokumentumszámát. 7000 négyzetméteren, 860 olvasói hellyel várja a könyvtárhasználókat. 50 könyvtáros dolgozik a hálózat 38 helyszínén. Az ELTE BTK kari könyvtár helyett Kari Olvasót működtet, valamint intézeti és tanszéki könyvtárai, szakgyűjteményei vannak. Impozáns különgyűjteményei, egykori professzorainak, neves tudósainak hagyatékaik és magánkönyvtárai, muzeális állományai, saját időszakos kiadványai, doktori disszertációi, nem hagyományos dokumentumai (pl. kották, fotók) a magyar kulturális örökség kincsei. Több gyűjteménye országos szakkönyvtárként is funkcionál, néhány bölcsészettudományi könyvtár holt

vagy egzotikus nyelveken íródott, különleges forrásokat gyűjt, ritkaságaikat a világ minden részéből felkeresik.

- Szeptember elsejével Dezső Tamás dékántól új megbízást kapott. Kari könyvtári koordinátori feladatokat lát el, ami tulajdonképpen kari könyvtárvezetői posztot jelent?

- Igen. Dékáni megbízottként végzem ezt a feladatot, és közvetlenül Borsodi Csaba, a kari könyvtárügyért felelős oktatási dékánhelyettes munkáját segítem. Megbízólevelem szerint kiemelt teendőim: a kar könyvtárai szakmai munkájának irányítása, ellenőrzése; a kari könyvtári egyeztetések megszervezése, vezetése; a folyamatban lévő egyetemi könyvtári reformmal párhuzamosan a kari könyvtári stratégia kidolgozása; a könyvtárak állapotának felmérése és fejlesztési terv készítése. Feladatom, hogy a kar érdekeit képviseljem az Egyetemi Könyvtári Tanácsban. Létkérdésnek tartom, hogy a formálódó új egyetemi könyvtári szolgálatban jó pozíciót tudjunk kiharcolni. Azt hiszem, hogy azért talált meg ez a megbízás, mert menedzser-szemléletem van, nem csak a hagyományos könyvtáros vonalat viszem.

- Milyen konkrét teendőket lát, amit a közeljövőben meg szeretnének valósítani?

- A bölcsészkaron nincs kari könyvtár. Egy Kari Olvasó működik, ami tulajdonképpen egy szép nagy olvasóterem, ahol kölcsönzés is zajlik. Jellemzően tankönyvek, folyóiratok találhatóak ott. Ezt szeretnék valódi közösségi térére fejleszteni, rendezvényekkel, adatbázis-tréningekkel stb. Maga a könyvtári rendszerünk - a 38 helyszínével - nagyon differenciált és széttagolt. Egyrészt történelmileg így alakult, másrészt a felhasználókat, a hallgatókat, az oktatókat, a kutatókat nagyon kényelmesen tudja kiszolgálni, hiszen én is csak kilépek az irodámból és itt van az intézeti könyvtár. A bölcsészkar kiváló oktatási és tudományos teljesítményének egyik záloga a tanárok magas minősítettsége. Húsz akadémikus, ötvennyolc akadémiai doktor dolgozik nálunk. Ilyen - Magyarországon egyedülálló - oktatói gárda mellett a gyorsaság és a kényelmi szempont nagyon fontos!

Most az első nagy feladatom, hogy végiglátogassam a könyvtárakat állapotfelmérés céljából. Hiszen akkor fogok pontos képet kapni a jelenlegi helyzetről, és összekötöm a kellemeset a hasznossal, sokszor kézbe vehetek egy-egy ösnyomtatványt is...

Szeretném, ha a kari könyvtárak viszonylagos elszigeteltsége mérséklődne. Vannak, akik nem is ismerik egymást, pedig hosszú évek óta itt dolgoznak. A jobb együttműködésnek pedig az a feltétele, hogy ismerjék egymást a kollégák, a megfelelő szervezeti kultúra kulcskérdés.

Az együttműködés egyik fontos eleme a beiratkozás egységesítésének megteremtése, és a párhuzamosságok ésszerű megszüntetése, ami eddig még nem történt meg.

Fontos feladatunk a retrospektív konverzió befejezése, amitől sajnos, elég messze járunk. Ezzel összefüggésben a számítógépes infrastruktúra megújítása sem elodázható, ugyanígy az internetes szolgáltatások fejlesztése. Az ELTE integrált könyvtári rendszere váltás előtt áll, ez is kritikus pont lehet.

Tervezzük tankönyvek, muzeális értékek digitalizálását, hiszen az Egyetemi Könyvtárnak van egy korszerűen felszerelt digitalizáló laborja.

- Ez nemcsak nagy, de nagyon komplex feladatnak tűnik.

- Nagyon nagy feladat, még sorolhatnám tovább a koncepcióm részleteit. Ahogy most is, eddig is mindig szerencsésen találtak meg a kihívások, és összességében úgy érzem, sikerült is eleget tennem nekik. Harcos típus vagyok. Nem vagyok feladós! Ha valamit meg akarok csinálni, akkor nincs akadály!

- És hogy áll a nap 24 órájával? Minderre elég annyi?

- Sokan kérdezik ezt! 48-cal talán kiegyeznék. Nagyon nagy szervezéssel élem az életem. Könyvtári világon kívüli, a gazdasági szférában lévő érdekeltségeim is vannak. És az embernek, így a harmadik ikszen túl már magánélete is kell, hogy legyen. Most vagyok ott, hogy ennél többet már nem szívesen vállalnék, csak úgy, ha valamitől megválok. Bár ennek éppenséggel ellentmond, hogy

2010-től a Nemzeti Tankönyvkiadó felkérésére - Sebestyén professzor úrral együtt - könyvtár- és információtudomány szakterületen az Oktatókutató és Fejlesztő Intézet vezető szakértője leszek. És persze annyi tervem van...

- Tehát nincs hiánya a tervekből sem! Annak ellenére, hogy úgy látom, jó időre van elfoglaltsága, megkérdezhetem, hogy mik a hosszú távú tervei?

- Hosszú távon itt szeretnék dolgozni. Kitűnően érzem magam az egyetemen, a hallgatók társaságában. Itt nem lehet ellustulni, folyamatosan karban kell tartania magát az embernek, tényleg érvényesül a "life long learning." Nagyon jól kijövök tanszékvezetőmmel, aki mindig hagyta és hagyja, hogy "kibontakozzak," és a többi kollégámmal. Igazi összetartó és energikus csapat vagyunk, zömében nálam fiatalabbak, többük tanítványom volt. Ha lehetőséget kapok, szeretném a szívós munkával megkezdett modernizálást továbbvinni. Az oktató munka mellett kívánom magamnak, hogy több időm legyen könyvet írni, kutatni, világot látni, és természetesen a családalapítás sem maradhat el. Talán az életemnek erre a szakaszára a "Teher alatt nő a pálma" a legtalálhatóbb mondás. De bármennyi is most a dolgom, mindegyikből rengeteget tanulok, amely az oktatói munkámat is fejleszti. Antoine de Saint-Exupérytől kölcsönzött mottóm: "Ha hajót akarsz építeni, ne azért trombitáld össze az embereket, hogy fát szerezzenek, kioszd nekik a feladatokat, és irányítsd a munkát, hanem tanítsd meg őket sóvárogni a végtelen tenger után."

Miután az interjúval végeztünk, a diákok már várták a folyosón. ZH-ra készülődtek. Ahogy odament hozzájuk, látszott rajta a magabiztosság. És az a teljes odafigyelés is, amivel a hallgatóihoz fordult. Arra gondoltam, hogy nem volt véletlen, hogy eszébe sem jutott a beszélgetést a múlttal kezdeni. Hiszen régen volt már a kezdet! Ma már valószínűleg egyetlen diákjában sem merülne fel, hogy tegeznie kellene őt.

* http://www.kithirlevel.hu/index.php?kh=informacios_vallalkozasok_a_bolcseszkaron